

Új Demokrácia vagy Syriza?

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΟΥ (MARIA KOUTOULAKOU)

Június 17-én tartják a görögországi választások második fordulóját, és a pártok zűrzavar közepette próbálnak megnyerni minden szavazót, akit csak tudnak. A legnépszerűbb pártok egyike, a baloldali Syriza (Σύριζα)¹ álláspontja teljesen ellentétes legfőbb ellenfeleiével, a politikai jobboldal ágazataival, főként a Memorandum és Görögország pénzügyi válságának megoldásával kapcsolatban. A Syriza elnöke Alexis Tsipras (Αλέξης Τσίπρας) egy fiatal, tehetséges politikus, aki állítása szerint áttörő jellegű politikai programmal állt elő, amely alkalmas megoldás arra a krízishelyzetre, amellyel Görögország szembenéz. E tanulmány célja a Syriza választási programjának bemutatása és a választás napját megelőző héten elhangzott hivatalos pártelnöki beszédek elemzése.

Kulcsszavak: Görögország, 2012-es választások, Syriza, Alexis Tsipras, választási program, pártelnöki beszédek

*

Bevezetés

A Syriza a június 17-ei választás uralkodó pártjainak egyike az Új Demokrácia (Νέα Δημοκρατία) mellett. Domináns pozícióját a választások május 6-ai első fordulóján erősítette meg, ahol 16,78%-kal a második legnépszerűbb pártnak bizonyult. Egy tisztán baloldali pártról van szó, amely a kezdettől fogva nyílt lapokkal játszott, és európai társaihoz is igyekezett eljuttatni az üzenetét. Tsipras lényegében azt állítja, hogyha pártja megnyeri a választásokat, a Memorandum a múlté, ugyanakkor azt is kijelentette, hogy hajlandó egyezkedni. Érvei hatalmas vitát kavartak Görögországban, mivel terveit több európai és görög politikus végzetesnek találja.

A Syriza választási programja²

A Syriza kijelenti, hogy a Memorandum összes törvényét eltörli, semmissé teszi a hitelegyezményt és tárgyalásokba kezd az adósságok áthelyezésének érdekében. Kihasználja a nemzetközi adósságfelülvizsgálatban (*International Audit of Debt*) rejlő lehetőségeket. A bankok, amelyek közköltségben kétszáz milliárdot kaptak, alapos vizsgálat tárgyai lesznek. Egy munkanélküliség-ellenes program szolgálatába állnak, és eredményes intézkedéseket tesznek, hogy megkönnyítsék az eladósodott háztartások dolgát. Eltörlik a neoliberais reformokat, amelyek megbénítják a munkatörvényt és felszámolják a szektorok egyezményeit. Tisztességes adórendszert vezetnek be, amelyet társadalmi kritériumok rendszerére alapoznak, és célja nem a szegények, hanem a vagyonosok adóztatása.

A bérek, a nyugdíjak, a közegészségügy, az oktatás és az életszínvonal emelésének kérdései alapvető prioritást fognak élvezni a baloldal kormányzása alatt. A társadalom összes kreatív erejének mozgósításán keresztül küzdeni fognak azért, hogy a gazdasági alapokat átalakítsák egy olyan új fejlődési modell szerint, amely tiszteletet tanúsít az emberek és a vagyon iránt. A társadalmat valódi demokratikus intézmények fogják átszöni. A választási törvények megváltoztatásával és az arányos képviselő bevezetésével hatálytalanítani fogják a miniszteri felelősségvállalásra vonatkozó immunitást biztosító törvényt, és megbüntetik azokat, akik nem tartották tiszteletben a nép tulajdonát.

Közelebbről meghatározva: azonnali hatállyal kompenzálni fogják az elkövetett igazságtalanságokat, és eltörlik a kiszabott különleges díjakat, főként a kis- és középjövedelműek esetében. Visszaállítják a minimálbért 750 euróra, a munkanélküli segélyt pedig 461 euróra.

¹ Szélsőbaloldali Koalíció (Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς - Ενωτικό Κοινωνικό Μέτωπο)

² Minden információ a Syriza választási programjáról a párt honlapjáról származik (www.syriza.gr).

A költségvetési konszolidációt elősegítő tervük szerint a kiadások előreláthatólag stabilizálódni fognak, az állami bevétel a vagyonadó hatására növekedésnek indul, az adócsalás mértéke csökken. Elsőbbséget fog élvezni a munkanélküliség gyors csökkentése, és középpontba állítják a teljes, következetes és minőségi foglalkoztatás létrehozását. A termelés helyreállítását a mezőgazdasági termelés célzott támogatásával fogják megszervezni, amelyhez hozzájárul a közszervezetek és vállalkozások privatizációjának befagyasztása, a gazdaság ökológiai átalakítása, új gazdasági folyamatokat szabályozó struktúrákkal, egyaránt külső és belső források költségviselésével.

Azt állítják, hogy ki fognak dolgozni egy továbbfejlesztett, társadalmilag eredményes, nyilvános, átrendezett és általános társadalombiztosítási rendszert minden polgár számára, és új, fejlett, megfelelő személyzettel ellátott, ingyenes egészségügyi rendszert is ígérnek, ésszerű és nyílt vezetéssel, biztosítva a hozzáférhetőséget gazdasági és etnikai helyzetre való tekintet nélkül. Radikális oktatási reformot hoznak létre, amelynek célja, hogy az oktatás minden szintjét újraszervezzék. Biztosítják a Görögországban élő és munkát vállaló bevándorlókkal kapcsolatos tervek felvázolásának akadálytalan áramlását, és fokozatosan engedélyezik az országot elhagyni kívánóknak az utazáshoz szükséges papírok beszerzését. Végül küzdeni fognak, hogy kiépítsenek egy új, független, többdimenziós és aktívan békepárti kereskedelmi külpolitikát, amely a nemzetközi törvények talajában fog gyökerezni.

Alexis Tsipras pártelnöki beszédei

Június 14-én Alexis Tsipras beszédet tartott Görögország fővárosában, Athénban az Omónia téren. Beszédét azzal kezdte, hogy üdvözölte az embereket, megköszönte, hogy nagy számban vannak jelen, és ünnepélyesen így folytatta: *“A kocka el van vetve. Vasárnap lapozunk egyet, a népünk nagy diadaláért, a demokrácia nagy diadaláért, a remény nagy diadaláért.”* Később így folytatta: *“Athén polgárai, vasárnap Görögország megváltozik, hátrahagyja a félelmet, a bizonytalanságot, hátrahagyja mindazokat, akik megpróbálták megmérgezni a görög népet félelemmel és terrorizmussal. Görögország hátrahagyja a pártokat, akik népünkre csapást mérve aláírták a Memorandumot, hátrahagyja Samaras-t és Venizelos-t.”*

Ráadásul, miután elítélte az ellenfeleit, Tsipras biztosította a hallgatóságot arról, hogy pártja támogatni fogja a nagy változásokat, és az arányos képviselő mellett szavaz, hogy véget vessen ennek az erkölcstelen választási rendszernek. Kiemelte, hogy a válság nem kizárólag görög jelenség, nem egy görög sajtóság, amelyet a lusta és korrupt görögök okoztak, ahogyan az elmúlt két és fél évben emlegették őket. Ekkor Spanyolországot hozta példának, amely ország szintén segélykiáltásra kényszerült, de megoldásnak nem a Memorandum aláírását, hanem az egyezkedést választotta. Felszólította az embereket, hogy vasárnap kíméletlenül legyenek azokkal, akik tönkretették az országot és kiszolgáltatták a Trojkának és az IMF-nek.

Ígéretet tett, hogy az első naptól kezdve eleget fog tenni azoknak a kötelességeknek, amelyeket a görög nép ruház rá a szavazatuk által, hogy dolgozni fog azon, hogy az erőforrásokat az egészségügyben és az EOPY³-ben összpontosítsa, és védelmező pajzsot teremtsen a nincsteleneknek és a hátrányos helyzetben lévőknek. Biztosította az embereket arról, hogy helyettesíteni fogja az igazságtalan és fájdalmas Memorandumot egy társadalmilag igazságos nemzeti válságkezelő tervvel, a fejlődés, a termelés újraszervezése és az ország ökológiai átalakulása érdekében. Beszédét azzal zárta, hogy mindenképp felelt azért tartja fontosnak, hogy magára vegye az ország kormányzásának felelősségét, hogy a fiataloknak újra legyenek jogaik álmaikban, a jövőben és a jelenben egyaránt, Görögországban, és nem máshol. Végezetül így szólt: *“Nem adjuk nekik az országunkat; a fiainkhoz és hozzánk tartozik.”*

Másnap, június 15-én Tsipras Görögország második legnagyobb városában, Thesszalonikiben (Θεσσαλονίκη) adott beszédet. Ott, az Arisztotelész téren azt mondta: *“Tegnap Athén adta a győzelem jelét, ma a ti jelenlétetek Thesszalonikiben megírja a nép diadalát, a demokrácia diadalát. Vasárnap megállítjuk a hazugságokat. Az irányítás újra a nép kezébe kerül.”* A *Financial Times Deutschland* cikkét megvetendő rágalmazásnak nevezte, és hangsúlyozta, hogy ez alkalommal a görögök nem adják fel.

Miután ironikusan felkérte Merkelt, hogy jöjjön, és kormányozza az országot, kiemelte, hogy: *“A népünknek van méltósága és intelligenciája, és tudja, hogy a zsarnokoskodás a legyőzöttek utolsó rándulása.”* A legfontosabb azonban az, hogy Tsipras a vasárnap dilemmáját abban látja, hogy *“Új Demokrácia vagy Syriza”, “Euró vagy drachma”* győzedelmeskedik.

Több újság visszautasítja azt, amit Tsipras állít, és megkérdőjelezi a szándékait. Maria Ntaliani a *Ta Nea*-ban ezt írja: *“Mit fog csinálni Tsipras valójában, ha kormányzásra kerül sor? Eltörli a Memorandumot, vagy egyezkedni próbál? Valóban bebizonyítja, hogy az euro nem egy fétis, vagy meggondolja magát? Vajon aláírását adja a harmincmilliárdos gazdasági segélyhez augusztus végén vagy megpróbálja a brüsszeli tőke*

³ (E.O.II.Y.Y.): A görög egységes egészségügyi alapellátó rendszer.

nélkül kormányozni az országot?” (Maria Ntaliani: Tsipras kétnyelvű játékos,⁴ *Ta Nea*, 2012. június 16.).⁵ Errikos Mpartzinopoulos ezt írja az Ethnosban: *“Ha Alexis Tsiprasnak van is valamilyen különleges tulajdonsága, az bizonyára az a képesség, hogy sokat beszél, de nem mond semmit.”* Ethnos, 2012. június 13.).⁶

Konklúzió

Egy dolog biztos: Tsiprast valaki vagy fanatikusan támogatja, vagy teljesen ellene van. Ő azonban azt állítja, hogy csakis az országával törődik, és azzal, hogy hogyan lehetne megmenteni. Újra és újra elismételi, hogy ha ő lesz a vasárnapi választás nagy győztese, a Memorandum a múltba veszik, és habár hajlandó egyezkedni az európai partnerekkel, hogy meggyőzze őket, nem ír alá semmit. Azt mondja, *“A demokrácia európai jogszabály.”* A szavazási szándékokat felmérő kérdőívek a Syrizához és Tsiprashoz való pozitív hozzáállásról tanúskodnak, de minden a választás utáni napon dől el.

Fordította Magyar Vivien

*

<http://www.southeast-europe.org>
dke@southeast-europe.org

© DKE 2012

Figyelem! Kedves kutató! Ha erre a tanulmányunkra hivatkozik, vagy idézi annak egy részét, kérjük, küldjön erről egy email-t a főszerkesztő részére a dke@southeast-europe.org címre. *A tanulmányt a következőképpen idézze:*

Μαρία Κουτουλάκου (Maria Koutoulakou): Új Demokrácia vagy Syriza? (Fordította Magyar Vivien) *Délkelet-Európa – South-East Europe International Relations Quarterly*, Vol. 3. No. 1. (2012 Tavasz) 3 o.

Együttműködését köszönöm. *A főszerkesztő*

⁴ A cikk címe és az idézet a fordító saját fordítása.

⁵ Μαρία Νταλιάνη: Παιχνίδι με διγλωσσία κάνει ο Τσίπρας, *Τα Νέα*, 16 Ιουνίου 2012

⁶ Ερρίκος Μπαρτζινόπουλος: Μιλάει πολύ, δεν λέει τίποτα, *Εθνος*, 13 Ιουνίου 2012